

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH060071

NAZWA
OBSZARU Guzówka

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH060071	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Guzówka

1.4. Data opracowania 2008-12	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2019-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MŚ z dn. 20 września 2019 r. w spr. soo Guzówka (PLH060071)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
22.7623

Szerokość geograficzna
50.8703

2.2. Powierzchnia [ha]:

2.3. Obszar morski [%]

741.46

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL31	Lubelskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6210			0.33		G	B	C	B	B
9170			730.35		G	A	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[illegible]

P	1902	Cypripedium calceolus		p	415	1000	i		G	B	B	C	B
---	------	---------------------------------------	--	---	-----	------	---	--	---	---	---	---	---

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	78.99
N16	13.71
N17	6.36
N12	0.95
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Specjalny obszar ochrony siedlisk Guzówka PLH060071 składa się z czterech enklaw, spośród których trzy stanowią obszary leśne (ok. 604 ha, 89 ha, 48 ha), a jedna (najmniejsza – 0,33 ha) to stanowisko murawy kserotermicznej.

Położenie obszaru w pasie wyżyn, na glebach wapiennych determinuje jego charakter i specyfikę występujących tu siedlisk oraz gatunków. Są to izolowane kompleksy leśne położone na wzniesieniach wapiennych, otoczone przez pola uprawne. Występują tu żyzne siedliska lasowe z dominacją lasu wyżynnego świeżego (Lwyżów). Pod względem fitosocjologicznym są to grądy subkontynentalne Tilio-Carpinetum. Drzewostany są wielogatunkowe i zróżnicowane, a najczęściej występującymi gatunkami panującymi (dominującymi) są sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, dęby bezszypułkowy *Quercus petraea* i szypułkowy *Q. robur* oraz grab zwyczajny *Carpinus betulus*. Towarzyszy im szereg innych gatunków wchodzących w skład drzewostanów. Charakterystyczne jest regularne i częste występowanie trześni *Cerasus avium*, oprócz której występują brzoza brodawkowata *Betula pendula*, czy topola osika *Populus tremula*. Na dużej części stanowisk dobrze rozwijają się dolne warstwy drzewostanów, podrostu i podszytu, a miejscami drugiego piętra. Oprócz gatunków z drzewostanu tworzy je szerokie spektrum gatunków krzewiastych, w tym leszczyna pospolita *Corylus avellana*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, trzmielina brodawkowata *Euonymus verrucosus*, kruszyna pospolita *Frangula alnus* czy kalina koralowa *Viburnum opulus*. Warstwa runa jest bujna i zróżnicowana. Pomimo zniekształcenia składu gatunkowego części drzewostanów nadmiernym udziałem sosny, nie obserwuje się intensywnego zjawiska pinetyzacji. Warstwa runa jest typowa dla żyznych lasów liściastych, a co dodatkowo charakterystyczne duży udział mają w tej warstwie gatunki wapienio i ciepłolubne. Jest wśród nich wiele gatunków rzadkich i chronionych, przede

wszystkim storczyków.

Lasy na tym terenie są przede wszystkim własności prywatnej, nadzorowane przez Starostwa Powiatowe w Lublinie i Biłgoraju. Tylko niewielka część lasów pozostaje w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – Nadleśnictwa Krasnostaw.

4.2. Jakość i znaczenie

Przedmiotami ochrony obszaru są 2 typy siedlisk przyrodniczych: 6210 i 9170 oraz obuwik pospolity.

6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea)

Siedlisko 6210 murawy kserotermiczne są identyfikowane fitosocjologicznie przez zbiorowiska z klasy Festuco-Brometea. Na terenie obszaru znajduje się tylko 1 płat tego siedliska – ok. 1,5 km na północny-wschód od Kolonii Guzówka (południowo-zachodni kraniec Lasu Żabińskiego). Jest on niewielki (0,33 ha) pokrywający niewielką skarpę między dwoma polami uprawnymi, przez co jego kształt jest mocno wydłużony (ok. 200) i wąski (średnio 10 m). Siedlisko przyrodnicze murawy kserotermiczne występuje rzadko i w dużym rozproszeniu głównie w południowej części Polski, na Wyżynie Lubelskiej, Wyżynie Małopolskiej i Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej. Nierzadko zajmuje niewielkie powierzchnie śródpolnych nieużytków, odłogów, stromych skarp. W związku z powyższym powierzchnia względna siedliska w obszarze Guzówka stanowi mniej niż 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w kraju (C).

Reprezentatywność siedliska 6210 w obszarze Guzówka jest dobra (B). Siedlisko 6210 w obszarze Natura 2000 Guzówka PLH060071 reprezentowane jest przez zespół roślinny *Thalictro-Salvietum*. Stan wykształcenia siedliska należy uznać za zgodny z jego charakterystyką fitosocjologiczną, choć skład gatunkowy jest nieco zubożony wskutek postępującej sukcesji. Reprezentatywność siedliska 6210 w obszarze Guzówka jest dobra (B). Runo zielne charakteryzuje się dużym bogactwem gatunkowym. Najliczniejszym gatunkiem jest kłosownica pierzasta *Brachypodium pinnatum*, szalwia łąkowa *Salvia pratensis*, lucerna sierpowata *Medicago falcata*, kostrzewa czerwona *Festuca rubra*, perz siny *Elymus hispidus* oraz rzadki i chroniony aster gawędka *Aster amellus*. Ponadto z innych gatunków murawowych występuje: sparceta siewna *Onobrychis viciifolia*, gorysz siny *Peucedanum cervaria*, przymiotno ostre *Erigeron acris*, pszeniec polny (różowy) *Melampyrum arvesne*, wiechlina wąskolistna *Poa angustifolia*, chaber nadreński *Centaurea rhenana*, lebidodka pospolita *Origanum vulgare*, fiołek kosmaty *Viola hirta*, szalwia okółkowa *Salvia verticillata*, tobołki przerosłe *Thlaspi perfolitum*. Choć murawa kserotermiczna jest tutaj niewielka, to skupia także szereg gatunków chronionych, zagrożonych i rzadkich w całym kraju, np. ożanka właściwa *Teucrium chamaedrys*, która występuje w zasadzie tylko na Wyżynie Lubelskiej, zaraza żółta *Orobanche lutea*, starzec srebrzysty *Senecio erucifolius* oraz niezwykle rzadka wisienka stepowa *Cerasus fruticosa*. Gatunki te zostały potwierdzone podczas badań terenowych przeprowadzonych w 2020 r. Stan zachowania siedliska 6210 w obszarze Guzówka jest dobry (B), na co składają się oceny poszczególnych kryteriów: stopień zachowania struktury – dobry (II), stopień zachowania funkcji siedliska – średni (III) oraz możliwość odtworzenia – możliwe do osiągnięcia przy średnim nakładzie środków (II). Ocena ogólna znaczenia obszaru dla zachowania siedliska 6210 w kraju jest dobra (B).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio Carpinetum i Tilio-Carpinetum)

Grąd subkontynentalny *Tilio cordatae-Carpinetum betuli* (9170-2) pokrywa w zasadzie całą powierzchnię obszaru Natura 2000 Guzówka PLH060071. Obejmuje on zarówno główny kompleks leśny, jakim jest Las Żabiński oraz dwie eksklawy na zachodzie znajdujące się w lesie zwanym Bankowe. Lasy grądowe w Polsce, z racji na uwarunkowania klimatyczno-geograficzne, należą potencjalnie do dominujących zbiorowisk leśnych, co potwierdza mapa roślinności potencjalnej Polski. Jednak z racji na korzystne uwarunkowania glebowo-siedliskowe, znakomita większość jego siedlisk została zajęta pod uprawy agrarne. Jest to w pewnym sensie widoczne w omawianym obszarze, gdyż ostoja Guzówka to śródpolne kompleksy, izolowane od innych obszarów leśnych.

Siedlisko 9170 w obszarze Guzówka reprezentowane jest przez zespół roślinny *Tilio-Carpinetum*. Stan wykształcenia siedliska należy uznać za zgodny z jego charakterystyką fitosocjologiczną uwzględniającą specyfikę regionalną. Siedlisko na badanym obszarze jest jednorodne, wykształcające się na glebach świeżych – reprezentatywność siedliska 9170 w obszarze Guzówka jest doskonała (A).

Na terenie ostoi Guzówka płaty grądu są dość jednorodne, zarówno pod względem składu gatunkowego, jak i struktury. Zajmują one wzniesienia, ich stoki oraz liczne – mniejsze lub większe – śródleśne wąwozy. Jedynie w wyższych położeniach, w części północnej ostoi, grądy zajmują siedliska nieco uboższe. Jest to zjawisko naturalne, gdyż biogeny z górnych partii spływają w dół, przez co siedlisko staje się uboższe. Generalnie jest to wielogatunkowy las o zróżnicowanym zwarcie koron drzew, które z reguły waha się w

przedziale 40-80%. Średnio zwarcie wynosi ok. 60%. Drzewostan budowany jest przez kilka gatunków. Najliczniejszym i panującym w drzewostanie gatunkiem jest sosna pospolita *Pinus sylvestris*, która jest tutaj pochodzenia sztucznego. Obok sosny w domieszcze występuje dąb szypułkowy *Quercus robur*, dąb bezszypułkowy *Q. petraea* oraz postacie mieszańcowe obu gatunków - *Q. × rosacea*. Czasami pojawiają się także starsze okazy graba pospolitego *Carpinus betulus*, jednak gatunek ten najczęściej stanowi warstwę podokapową sosen i dębów (drugie piętro). Bardzo charakterystycznym składnikiem tutejszych lasów grądowych jest udział w drzewostanie czereśni ptasiej (trześni) *Cerasus avium*, która definiuje odmianę wołyńską grądu subkontynentalnego. Warstwa krzewów zwykle jest bardzo dobrze rozwinięta z dominującym udziałem leszczyny pospolitej *Corylus avellana*. Ponadto dobrze zaznacza się podrost grabowy oraz podrost trześni. Runo zielne bywa bardzo zróżnicowane, choć zwykle pokrywa ono ok. 70% powierzchni. Najczęściej występującymi gatunkami o dość wysokich stopniach ilościowości są: zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, marzanka wonna *Galium odoratum*, turzyca palczasta *Carex digitata*, miodunka śmiała *Pulmonaria obscura*, dąbrówka rozłogowa *Ajuga reptans*, żankiel zwyczajny *Sanicula europaea*, fiołek *Viola* sp. Ponadto dobrze są reprezentowane inne gatunki typowe dla całej klasy *Querco-Fagetea* oraz gatunki ogólnoleśne (mezofilne) przywiązane do lasów liściastych: turzyca leśna *Carex sylvatica*, wietlica samcza *Athyrium filix-femina*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolia*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*, perłówka zwisła *Melica nutans*, nerecznica samcza *Dryopteris filix-mas*. Lasy grądowe obszaru Guzówka to także ostoją kilku gatunków storczyków. Najliczniejszym z nich jest buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, miejscami występujący obficie. Z innych występują gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis* oraz podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*. Jednak najważniejszych i najrzadszym gatunkiem notowanym z dwóch stanowisk w obszarze jest obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*. Z mchów najliczniej występuje: żurawiec falisty *Atrichum undulatum* i płaskomerzyk pokrewny *Plagiomnium affine*. Co ciekawe, tak duży udział sosny w drzewostanie powinien być przyczyną pinetyzacji, przejawiającej się zakwaszeniem gleby, ustępowaniem gatunków lasów liściastych i wkraczaniem gatunków borowych. W ostoi Guzówka nie zaobserwowano, aby sosna miała wpływ na skład gatunkowy runa. Tylko miejscami, gdzie siedlisko samo w sobie jest uboższe, tam pojawia się nieco więcej borówki czarnej *Vaccinium myrtillus*. Ponadto sosna jest tutaj w V klasie wieku i sukcesywnie jest punktowo usuwana przez właścicieli poszczególnych działek leśnych.

Powierzchnia względna siedliska w obszarze Guzówka stanowi mniej niż 2% powierzchni tego siedliska przyrodniczego w kraju (C), które jest szeroko rozpowszechnione, jednak jego płaty są mocno zróżnicowane i pofragmentowane.

Stan zachowania siedliska 9170 w obszarze Guzówka jest dobry (B), przy czym: stopień zachowania struktury jest dobry (II), choć odbiega ona od pewnych przyjętych wzorców, na co ma wpływ sztucznie wprowadzona w przeszłości sosna oraz rozluźniony drzewostan, co jednak jest rekompensowane dobrym wykształceniem dolnego piętra drzewostanów; stopień zachowania funkcji siedliska jest dobry (II) – siedlisko jest stabilne i zachowuje swoją funkcję, a jego tendencje dynamiczne wydają się być ustabilizowane (dynamika w dużej mierze uzależniona jest od kierunku gospodarowania, tu gospodarka leśna jest umiarkowana, polegająca głównie na cieniach posztucznych i pielęgnacyjnych, a powstałe w ten sposób luki drzewostanowe doświetlają runo, co wpływa korzystnie na wiele gatunków „cieplejszych” grądów, w tym także na inny przedmiot ochrony – obuwika pospolitego). Możliwość odtworzenia jest możliwa do osiągnięcia stosunkowo łatwo (I). Ocena ogólna znaczenia obszaru dla zachowania siedliska 6210 w kraju jest dobra (B).

1902 Obuwik pospolity (*Cypripedium calceolus*)

Populacja obuwika na terenie obszaru Natura 2000 Guzówka jest średniej wielkości względem innych stanowisk. Jednakże biorąc pod uwagę średnią ważoną to populacja należy do jednej z bogatszych – ocena B, czyli mieszcząca się w przedziale od 2 do 15% populacji krajowej.

Oba stanowiska w obszarze należy uznać za sprzyjające gatunkowi. Gleby wykształcone na podłożu kredowym są stosunkowo płytkie z dużą ilością części szkieletowych. Las, w którym występuje to grąd *Tilio-Carpinetum* cechujący się względnie dużym rozluźnieniem drzewostanu potęgowanym poprzez punktowe usuwanie sosny i tworzenie luk drzewostanowych. Takie boczne doświetlenie dna lasu wpływa niezwykle korzystnie na obuwika. Osobniki obserwowane były właśnie w obrębie oddziaływania luki po wyciętych drzewach. Jednakże lepsze warunki świetlne wpływają także na bujny rozwój krzewów leszczyny *Corylus avellana*, której pokrycie dochodzi wówczas nawet do 70-80%. Ogranicza ona dostęp światła do dna lasu i to z kolei wpływa negatywnie na populację obuwika. Przejawia się to ograniczonym kwitnieniem osobników, niezawijaniem torebek nasiennych, ograniczonym pojedynczym wzrostem pędów (nie w kępach). W związku z tym stopień zachowania cech siedliska gatunku ocenia się jako dobrze zachowane (stopień II). Możliwość odtworzenia – nie oceniano. Stan zachowania gatunku ocenia się jako dobry (B).

Gatunek na stanowiskach w obszarze znajduje się w zwartym zasięgu występowania w części wschodniej Polski. Rejon całej Wyżyny Lubelskiej oraz Roztocza to jedno z kluczowych miejsc występowania obuwika w kraju. Jego stanowiska w tym regionie są rozproszone. Zatem należy uznać, że stanowiska w Guzówce nie należą do stanowisk izolowanych. Nie znajdują się one także na skraju zasięgu, a w jego centralnej części względem rozmieszczenia gatunku na terenie kraju. W związku z powyższym ocenę znaczenia obszaru dla ochrony gatunku odnośnie parametru izolacja określa się na C – populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna znaczenia obszaru dla zachowania gatunku w kraju jest dobra (B).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	A11		i
M	D01		i
H	K02		i
M	H05		i
M	B02.04		i
L	X		b
H	X		o
M	X		o
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	B03		i
H	A01		o
L	X		b
M	X		o

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100

Suma	100
------	-----

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1 anonimus 2008 Inwentaryzacja obuwika pospolitego na obszarze ostoji "Guzówka" na zlecenie IOP PAN.2 Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska 2020, Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Guzówka PLH060071 w województwie lubelskim.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie
Adres:	Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin
Adres e-mail:	sekretariat@lublin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060071

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--